

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 197606 18 Рев
Бања Лука, 18.10.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као председника вијећа, Тање Бундало и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља С.М. из Б.Л., кога заступа пуномоћник Ј.Т, адвокат из Б.Л., против тужених М.М. и Х.М., обоје из Б.Л., које заступа пуномоћник Т.Ћ., адвокат из Б.Л., ради утврђења, вриједност спора 35.000,00 КМ, одлучујући о ревизији и допуни ревизије тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 197606 17 Гж од 28.06.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 18.10.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Допуна ревизије се одбацује.

Захтјев тужених за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију и одговора на допуну ревизије у износу од по 1.316,25 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 197606 14 П од 09.06.2016. године, одбијен је захтјев тужитеља да се утврди да је ништав уговор о поклону, закључен између тужитеља, као поклонодавца и туженог М.М. (у даљем тексту: првотужени), као поклонопримца, који уговор је као сагласна потписала и тужена Х.М. (у даљем тексту: друготужена), закључен 06.08.2014. године, у Б.Л., у канцеларији нотара Д.С., заведен под пословним бројем ОПУ-..., којим тужитељ поклања првотуженом, његовом сину, као поклонопримцу, сувласнички дио од 7/8, на некретнинама означеним као к.ч. бр. ... “кућиште” двориште и кућа, површине ... м2, уписана у зк. ул. бр. ... к.о. Б.Л., по новом операту некретнине означене као к.ч. бр. ... “кућиште” кућа и зграда површине ... м2, “двориште” површине ... м2, укупне површине ... м2, уписане у пл. бр. ... к.о. Б.Л. и да не производи никакво правно дејство, те да се тужени обавезу да то признају и да трпе да се код Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове, ПЈ Бања Лука изврши брисање првотуженог као сувласника и супосједника на предметним некретнинама, те изврши поновни упис тужитеља, као власника и посједника с дијелом 1/1. Тужитељ је обавезан да туженима надокнади трошкове парничног поступка у износу од 6.297,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 197606 17 Гж од 28.06.2017. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Одбијени су захтјеви тужитеља и тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом и допуном ревизије другостепену пресуду побија тужитељ, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужени предлажу да се изјављена ревизија одбије као неоснована, а да се допуна ревизије одбаци као неблаговремена.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се утврди да је ништав уговор о поклону који је закључен дана 06.08.2014. године и овјерен од стране нотара Д.С. под бројем ОПУ-..., те да се тужени обавезу да то признају и да трпе да се изврши брисање права сувласништва на некретнинама које су биле предмет тог уговора уписаног у корист првотуженог и наведено право поново упише у корист тужитеља.

Захтјев тужитеља је утемељен на наводима да му је на дан сачињавања уговора првотужени пријетио и разговарао са њим повишеним тоном, усљед чега, те као човјек поодмакле доби (у вријеме сачињавања уговора 87 година) и лошег здравственог стања, није био способан за расуђивање. Поред тога, тужитељ наводи да је био и у заблуди и да није имао тачну представу о правном значају уговора.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, наконведеног доказног поступка, првостепени суд је утврдио: да је уговор о поклону закључен дана 06.08.2014. године и овјерен од стране нотара Д.С. под бројем ОПУ-... између тужитеља (као поклонодавца) и туженог М.М. (као поклонопримца); да је предмет уговора дио некретнина уписаних у зк.ул. број ... к.о. Б.Л. (преузето из зк.ул. број ... к.о. Б.Л.) и то 7/8 дијела права сувласништва на некретнини означеној као к.ч. број ... у нарави кућиште, двориште и кућа у улици Лазаричка број 46, кућа површине 626 м², уписана у А лист зк. ул. број ... к.о. Б.Л. и да се ради о 7/8 дијела супосједа на некретнини означеној као к.ч. број ... кућиште, кућа и зграда површине 132 м², двориште површине 494 м², укупне површине 626 м², уписано у пл. број ... к.о. Б.Л.; да је уговором о поклону означено да у нарави предмет поклона чине подрум, спрат, поткровље куће и помоћни објекат иза куће, те да поклонодавац за себе задржава право сувласништва на приземљу објекта што чини 28/234 дијела права сувласништва на објекту, односно 1/8 дијела права сувласништва и супосједа на цијелом земљишнокњижном тијелу; да је вјештак геодетске струке Д.М. идентификовао предметне некретнине и означио да се приземље објекта састоји од три собе површине од 15,60, 19,34 и 13,06 м², те заједничких просторија - купатило и WC, два ходника, предулаз и остава површине 27,24 м² и да је укупна површина приземља 75,24 м² како је наведено у тлоцрту објекта који је израдио именовани вјештак; да је у уговору констатовано да приземљу припада и приступни пут ширине 1 м и дужине 1,8 м, који води од улице до улаза у приземље, те којим путем се има право служити сваки корисник приземља објекта; у уговору је садржана и одлука којом се поклонодавац изјашњава да се по његовој смрти приземље куће

подијели тако да његове двије кћерке М.Ш. и М.М.1. и поклонопримац користе по једну собу свако за себе, а да заједнички користе остале просторије и да у случају евентуалне продаје свог дијела обавезно поштују институт права прече куповине; да је тужитељ дана 08.06.2001. године сачинио у Загребу опоруку, према којој тужитељ своју стамбену зграду – кућу и дворишни објекат у Улици Л. број ... оставља сину, првотуженом и то 8/10 дијела, а што у нарави чини цијели дворишни објекат, цијели први спрат, цијело поткровље, те једну собу у приземљу и на кориштење купатило са WC, кухињу, ходник и шпаиз у приземљу наведене стамбене зграде и да му оставља све покретне ствари; да кћеркама оставља у власништво по 1/10 дијела, а што у нарави чини једну собу и на кориштење купатило са WC, кухињу, ходник и шпајз у приземљу наведене стамбене зграде; да се вјештак медицинске струке М.С., у налазу и мишљењу који је сачинио вансудски на тражење тужитеља, изјаснио да је у вријеме закључења уговора тужитељ због пријетњи био у високо стресној ситуацији, а уз то је имао низ болести (дијабетичар, висок крвни притисак и уграђен пејсмејкер), усљед чега су постојале психопатске ситуације тј. реактивно стање које представља поремећај, а не болест, због чега није био способан за расуђивање нити је био способан да штити своја права и интересе; да из налаза и мишљења вјештака медицинске струке Н.З.Р. произлази да тужитељ није раније боловао од психичких обољења и поремећаја, да је његов тренутни психички статус у складу са годинама, да у спису нема медицинских података да је тужитељ у вријеме потписивања предметног уговора боловао од реактивног поремећаја.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је нашао да тужитељ није доказао да у вријеме закључивања спорног уговора због душевног стања није био способан да схвати значај својих поступака односно да није био способан за расуђивање, да је уговор закључен сагласном вољом уговорних страна и у законом прописаној форми и да исти није противан законским прописима, нити добрим обичајима, па је закључио да оспорени уговор није ништав у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО). Сагласно томе, првостепени суд је захтјев тужитеља у цјелости одбио.

Одлучујући о жалби тужитеља, другостепени суд је прихватио као правилан закључак првостепеног суда да тужитељ није доказао наводе тужбе односно да у вријеме закључења уговора није био способан за расуђивање. Прихватио је правилним и закључак да је предметни уговор тужитељ потписао својом слободном вољом и да није доказао ни наводе да су га првотужени и нотар присилили на закључење уговора, уз допуну да мане воље (пријетње и заблуда), под условом да су доказане, би водиле рушљивости уговора у смислу одредаба члана 60, 61. и 65. ЗОО. Слиједом тога изјављену жалбу је одбио и првостепену пресуду потврдио.

Нижестепене пресуде су правилне и законите и ревизионим наводима нису доведене у озбиљну сумњу.

Уговор о поклону, као и сваки други уговор, могу закључити само пословно способне странке које могу схватити значај својих поступака и бринути се о својим правима и интересима. Један од најзначајнијих елемената уговора о поклону је воља поклањања (*animus donandi*), која је заправо унутрашња потреба или мотив који истински опредјељује поклонодавца да заиста добродино и без накнаде, те без било

какве обавезе, жели увећати имовину поклонодавца. Та воља, као субјективни однос, мора бити јасна, недвосмислена и истинска.

Према ревизионим наводима тужитељ сматра да нижестепени судови, код извођења закључка о постојању слободне воље код тужитеља, нису правилно цијенили налазе вјештака медицинске струке, при чему налаз др Н.З.Р. погрешно интерпретира, који наводи нису основани. Наиме, налаз вјештака др М.С. је сачињен прије подношења предметне тужбе, на тражење тужитеља, а према садржају налаза вјештак узима доказаним наводе тужитеља да је у вријеме закључења предметног уговора био изложен пријетњама, услед којих је закључио уговор. Како тужитељ у доказном поступку код суда није доказао постојање тих пријетњи, јер у том правцу постоји само његов исказ дат у својству парничне странке, док постојање пријетњи у својој изјави није потврдила ни друготужена (супруга тужитеља), нити то произлази из исказа М.Ш. и М.М.1. (кћерке тужитеља, које су саслушане у својству свједока), као ни из исказа нотара Д.С. (која је такође саслушана у својству свједока), те како не постоји медицинска документација да је тужитељ боловао од психијатријских обољења или поремећаја, то нижестепени судови нису погријешили када нису прихватили налаз вјештака др М.С. и када су извели закључак да је тужитељ у вријеме закључења уговора био способан за расуђивање и да је уговор закључио својом слободном вољом. Према томе, предњи закључак нижестепених судова, супротно ревизионим наводима, је заснован на правилној оцјени изведених доказа, па није било могуће прихватити исказ тужитеља без обзира на ревизионе наводе да се ради о о човјеку поодмакле доби који је животни вијек провео као честит и поштен човјек.

До другачијег закључка не могу довести ревизиони наводи, којима се тужитељ позива на претходно сачињену опоруку, јер је иста стављена ван снаге сачињавањем предметног уговора о поклону, а на темељу које су требале након смрти оставиоца тужитељу припасти исте некретнине.

Нису од утицаја ни ревизиони наводи да некретнине које су биле предмет уговора представљају брачну тековину тужитеља и друготужене, код тога да је и друготужена потписала предметни уговор односно дала сагласност за његово закључење. Ирелевантни су и ревизиони наводи да није било мјеста закључењу уговора о поклону, с обзиром на тврдње првотуженог да је уговором о поклону добио оно што је уствари он градио, јер је очигледна воља тужитеља у вријеме закључења уговора (према исказу друготужене односи између странака и сестара првотуженог су се пореметили након закључења предметног уговора), који је био уписан као искључиви власник, била да на предметним некретнинама првотужени стекне право сувласништва од 7/8 дијела.

Како, дакле, није доказано одсуство воље тужитеља за закључење предметног уговора, то је правилно одбијен захтјев тужитеља за утврђење ништавости истога. При томе се не могу прихватити ни ревизиони наводи да због грешака у самом уговору (означено да поклонопримац, умјесто поклонодавац за себе задржава 1/8 дијела права сувласништва и супосједа на предметним некретнинама, нису тачно означене димензије приступног пута), тужитељ није могао да схвати карактер уговора, јер ради о мањим грешкама које нису од утицаја на битне елементе наведеног уговора.

Сагласно изложеном, изјављена ревизија је одбијена, примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП).

Насупрот томе, допуна ревизије суду достављена 28.12.2017. године (којом се не појашњавају наводи ревизије, већ се износи нова чињеница, па се не може сматрати саставним дијелом ревизије), је одбачена као неблаговремена, јер је поднесена по протеклу законског рока од 30 дана, прописаног одредбом члана 237. став 1. ЗПП, примјеном одредбе члана 247. став 1. ЗПП. Наведено имајући у виду да је, према стању списка предмета, побијана пресуда пуномоћнику тужитеља уручена дана 21.08.2017. године. При томе, овај суд није одлучивао о допуни ревизије која је поднесена дана 20.11.2017. године (по пуномоћнику адвокату М.И. из Б.Л., на темељу посебно дате пуномоћи за изјављивање ревизије), јер је ту допуну првостепени суд одбацио као неблаговремену, рјешењем број 71 0 П 197606 14 П од 23.11.2017. године, против којег тужитељ није изјављивао жалбу.

Захтјев тужених за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију и одговора на допуну ревизије у износу од по 1.316,25 КМ, је одбијен, јер се не ради о нужним трошковима у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић